

LBRIS

We know
books

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

LUMINILE MARILOR SĂRBĂTORI ALE BISERICII

Predici la Praznicele Împărătești

BASILICA
BUCUREȘTI
2025

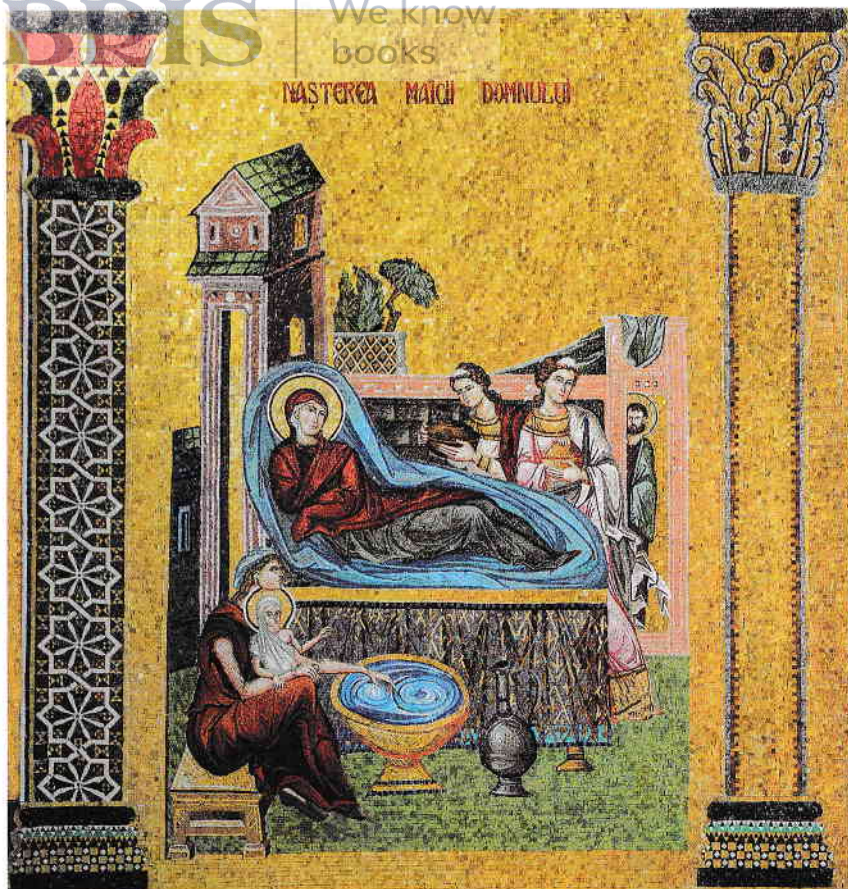
CUPRINS

<i>Prefață</i>	5
Nașterea Maicii Domnului (8 septembrie)	11
Înălțarea Sfintei Cruci (14 septembrie)	23
Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (21 noiembrie) ..	39
Nașterea Domnului (25 decembrie)	53
Tăierea împrejur cea după trup a Domnului. Sfântul Ierarh Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei. Anul Nou Civil (1 ianuarie) ..	69
Botezul Domnului (6 ianuarie)	83
Slujba Agheasmei Mari	95
Întâmpinarea Domnului (2 februarie)	101

Buna Vestire (25 martie)	117
Intrarea Domnului în Ierusalim	131
Sfintele Paști	149
Izvorul Tămăduirii	161
Înălțarea Domnului	171
Pogorârea Sfântului Duh	185
Sfânta Treime	199
Schimbarea la Față a Domnului (6 august)	215
Adormirea Maicii Domnului (15 august)	231

NAȘTEREA MAICII DOMNULUI
(8 septembrie)

MAICA DOMNULUI, OCROTITOAREA
FAMILIILOR ȘI A COPIILOR

„În vremea aceea a intrat Iisus într-un sat, iar o femeie cu numele Marta L-a primit în casa ei. Și ea avea o soră ce se numea Maria, care, așezându-se la picioarele Domnului,

* Icoana *Nașterii Maicii Domnului* (mozaic), pictată pe catapeteasma Catedralei Naționale, de Daniel Codrescu.

asculta cuvântul Lui. Iar Marta se silea cu multă slujire și, apropiindu-se, a zis: Doamne, oare nu socotești că sora mea m-a lăsat singură să slujesc? Spune-i, deci, să-mi ajute. Și, răspunzând, Domnul i-a zis: Marto, Marto, te îngrijești și pentru multe te silești, dar un singur lucru trebuie: căci Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua de la ea. Și, când zicea El acestea, o femeie din mulțime, ridicând glasul, I-a zis: Fericit este pântecul care Te-a purtat și fericit este pieptul la care ai supt! Iar El a zis: Așa este, dar fericiți sunt și cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el” (*Luca* 10, 38-42; 11, 27-28).

Istoricul Praznicului:

Sărbătoarea propriu-zisă a Nașterii Maicii Domnului este cunoscută din secolul al VI-lea, când a fost prăznuită pentru prima dată într-o biserică din Ierusalim, zidită în secolul al V-lea, pe locul unde a fost cândva *Scăldătoarea Oilor*, numită și *Vitezda*, adică aproape de casa părinților Maicii Domnului, Ioachim și Ana. Din secolul al VII-lea, această sărbătoare a fost prăznuită și la Constantinopol, prin mijlocirea Sfântului Andrei Criteanul, care era la origine ierusalimitean. Acesta a dus sărbătoarea de la Ierusalim la Constantinopol și i-a îndemnat pe credincioșii capitalei imperiului să prăznuiască această sărbătoare. Apoi sărbătoarea s-a extins în toată lumea ortodoxă. În secolul al VI-lea, Sfântul Roman Melodul a compus condacul și icosul pentru această sărbătoare, care au rămas până astăzi în rânduiala slujbei din *Mineiul ortodox*¹.

¹ IEROTHEOS, MITROPOLITUL NAFPAKTOSULUI, *Praznicele Maicii Domnului – o perspectivă istorică și teologică*, Ed. Bonifaciu, Bacău, 2019, p. 72; Pr. Ene BRANIȘTE,

Troparul Praznicului:

„Nașterea ta, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, bucurie a vestit la toată lumea că din tine a răsărit Soarele dreptății, Hristos Dumnezeul nostru, și dezlegând blestemul a dat binecuvântare și stricând moartea, ne-a dăruit nouă viața veșnică”.

Astăzi, Biserica noastră prăznuiește sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului ca prima mare sărbătoare după începutul anului bisericesc de la întâi septembrie. Această sărbătoare a fost rânduită de Biserică spre a fi serbată în data de 8 septembrie. De ce în data de 8 și nu în altă zi din luna septembrie? Pentru că cifra 8 simbolizează veșnicia sau viața veșnică. Deci, Nașterea Maicii Domnului este prăznuită în ziua a 8-a de la începutul anului bisericesc, pentru că prin Maica Domnului vine ca om în lume Fiul veșnic al lui Dumnezeu, pentru a mântui lumea de păcat și de moarte și a dăruia oamenilor viața veșnică².

Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului este prilej de bucurie pentru toată lumea, fiindcă Fecioara Maria este Eva cea nouă. Eva cea veche, prin neascultare de Dumnezeu a adus în lume moartea, însă Eva cea nouă, Maica Domnului, prin ascultare smerită aduce lumii viață. Deși ea n-a înțeles cum va naște prunc dacă nu a cunoscut bărbat, totuși Fecioara Maria se supune vocii lui Dumnezeu în smerenie

Liturgica generală, cu noțiuni de artă bisericească, arhitectură și pictură creștină, vol. I, Ed. Basilica, București, ³2015, pp. 290-291.

² Sf. IOAN GURĂ DE AUR, *Cuvântare la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos*, în vol. Sf. IOAN GURĂ DE AUR, *Predici la sărbători împărătești și Cuvântări de laudă la sfinți*, în coll. *PSB*, vol. 14, serie nouă, trad. Pr. Dumitru Fecioru, Ed. Basilica, București, ²2015, p. 57: „Înșelată fiind Eva, a născut cuvânt pricinuitoare de moarte, iar Maria, binevestită fiind, a născut pe Cuvântul în trup, de viață veșnică pricinuitoare nouă”.

multă, zicând: „*Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!*” (Luca 1, 38). Însăși lectura Apostolului de astăzi (*Filipeni 2, 7-10*) vorbește despre smerenia lui Hristos, Cel ce S-a născut din mamă smerită și ascultătoare, din Fecioara Maria.

Maica Domnului este prăznuită astăzi cu bucurie, fiindcă din ea a răsărit ca om Hristos Dumnezeu nostru, Soarele dreptății, Care a dezlegat blestemul neascultării protopărinților Adam și Eva și a dăruit binecuvântare lumii, iar apoi, *stricând moartea prin Învierea Sa, ne-a dăruit nouă viață veșnică*. Prin urmare, sărbătoarea aceasta este deosebit de semnificativă și are o mulțime de înțelesuri duhovnicești. Sfânta Scriptură nu ne spune multe despre nașterea Maicii Domnului, dar aflăm din Tradiția Bisericii că *Maica Domnului s-a născut din părinții Ioachim și Ana pe când ei erau foarte înaintați în vârstă și sufereau foarte mult pentru că nu aveau copii*³.

În Vechiul Testament, dacă cineva nu avea copii era considerat că nu are deplina binecuvântare de la Dumnezeu⁴. Potrivit Tradiției bisericești, se spune că într-o zi Ioachim și Ana au dorit să ducă la templu o jertfă, pentru a se ruga ca să aibă copii. Dar preotul de acolo, aflând că ei nu au copii, nu a primit jertfa lor și i-a alungat, iar ei au plâns mult. Ioachim s-a retras în peștera „Sfântul Ilie” din pustia Hozevei să se roage, iar Ana se ruga în grădina casei lor cu lacrimi, ca Dumnezeu să o binecuvinteze și să-i dăruiască un prunc.

³ SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Omilie la Ana I, 4*, în vol. SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la Ana. Omilii la David și Saul. Omilii la Serafimi*, trad. și note Pr. Dumitru Fecioru, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2007, p. 16: „Știți că, prin fire și prin ea însăși, lipsa de copii este un lucru greu de îndurat de către femei. [...] Când cădem în vreun necaz, când suferim, când avem vreo durere, când vine peste noi rău ce ni se pare de nesuferit, să nu ne pierdem firea, să nu ne descurajăm, ci să așteptăm purtarea de grijă a lui Dumnezeu. El știe bine când trebuie să pună capăt pricinii care a adus peste noi tristețea”.

⁴ „Sterilitatea după Sfinții Părinți”, în vol. Jean-Claude LARCHET, *Etica procreației în învățătura Sfinților Părinți*, Ed. Sophia, București, 2003, pp. 30-44.

Ca urmare a multor rugăciuni, deși se aflau la vârstă foarte înaintată, Ioachim și soția sa Ana au primit vestea de la Arhanghelul Gavriil că Dumnezeu le-a ascultat rugăciunile și că vor avea un copil. Într-adevăr, s-a împlinit ceea ce Arhanghelul Gavriil le-a binevestit, pentru că Dumnezeu cu harul Său a biruit rânduiala naturii umane sterpe sau sterile și a vârstei înaintate. Acești doi oameni drepti înaintea lui Dumnezeu au primit ca dar de la Dumnezeu pe Fecioara Maria. **Ioachim era din seminția lui Iuda, adică din neamul regelui David, iar Ana era din seminția lui Levi, a preoților. Tatăl Anei era preotul Matan, iar mama Anei se numea Mariam, însă fiicei lor i s-a pus numele de Miriam, adică Maria, care înseamnă Doamnă, Împărăteasă, cea distinsă sau aleasă.**

Unii zic că Miriam ar însemna și *Steaua mării*⁵, fiind o Stea care binevestește pe Hristos Soarele dreptății Care Se va naște din ea ca om. Fecioara Maria va fi Împărăteasă a cerului, deoarece ea, prin lucrarea Sfântului Duh, va naște ca om în lume pe Iisus Hristos, Împăratul ceresc veșnic, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit (cf. *Luca* 1, 33). Acest Fiu al Fecioarei Maria, Iisus Hristos, este și Marele Preot sau Arhiereul veșnic.

Fecioara Maria se naște din părinți înaintați în vârstă care au făgăduit, pe când se rugau, că dacă vor avea un copil, îl vor închina Domnului. De aceea, când fica lor avea trei ani, ei au dus-o la Templul din Ierusalim, pentru rugăciune și educație duhovnicească. Fecioara Maria a stat la Templu de la vârsta de trei ani până la vârsta de doisprezece ani. Între timp, părinții ei, Ioachim și Ana, au trecut la Domnul. La templu, Fecioara Maria a fost pregătită duhovnicește prin multă rugăciune, prin ascultarea Sfintei Scripturi, prin

⁵ FERICITUL IERONIM, *Liber de Nominibus Hebraicis*, în *PL* 23, col. 833; SF. ISIDOR DE SEVILLA, *Etimologiile*, VII, 10, 1, în *PL* 82, col. 289.

participarea la lucrările manuale de înnoire a veșmintelor templului, dar și printr-o educație religioasă aleasă. Ea a fost pregătită astfel ca să devină mama Domnului Iisus Hristos. Prin viața ei duhovnicească⁶, Fecioara Maria devine și *fica Părintelui ceresc, mama Fiului lui Dumnezeu, făcut om, și mireasa Duhului Sfânt*.

Maica Domnului a fost prefigurată în Vechiul Testament prin multe chipuri care preziceau cu secole înainte nașterea Mântuitorului lumii din Fecioară. Așa, de pildă, prorocul Isaia spune că „*Fecioara va avea în pânțele și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel*” (Isaia 7, 14). Dar există și multe simboluri sau chipuri deosebite prin care se prefigurează și se vestește cu secole înainte taina aceasta a Maicii Domnului ca fiind persoana umană din care se va naște Mântuitorul lumii, Hristos – Mesia. Maica Domnului a fost prefigurată de **porumbița curată**⁷ care a ieșit din corabia lui Noe în timpul potopului și a adus vestea încetării potopului, purtând în plisc o ramură de măslin. De asemenea, Maica

⁶ SF. NICOLAE CABASILĂ, *Omilie la Bunavestire*, în vol. SF. NICOLAE CABASILĂ, *Viața Maicii Domnului. Omilii la Nașterea Maicii Domnului, Bunavestire și Adormirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu*, trad. Paul Bălan, Ed. Icos, 1999, pp. 58-59: „Întruparea Cuvântului a fost lucrarea nu doar a Tatălui și a Puterii Sale și a Duhului – Unul binevoind, Celălalt făcându-Și sălaş și Cel de-al treilea umbrind –, ci în aceeași măsură a fost lucrarea voinței și credinței Fecioarei [...]. Așadar, numai după ce a înștiințat-o astfel și a convins-o, Dumnezeu a făcut-o Maică întrucât numai dintr-o Mamă conștientă și consimțitoare a vrut El să ia trup, ca să se dăruiască ea însăși și să devină împreună-lucrătoare la iconomia lui Dumnezeu asupra neamului nostru”.

⁷ SF. IOAN DAMASCHIN, *Cuvânt la Sfânta și Preaslăvită Adormire și mutare a Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare și Pururea-Fecioarei Maria (II)*, în vol. SF. IOAN DAMASCHIN, *Cuvântări la sărbători împărătești, la sărbători ale Maicii Domnului și la sfinți*, trad. Pr. Gabriel Mândrilă, Laura Mândrilă, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010, p. 253: „Astăzi porumbița cea mai sfântă, sufletul cel fără de prihană și fără răutate, cea aferosită Dumnezeiescului Duh, zburând acum din chivotul sfințit, adică vreau să zic din trupul cel primitor de Dumnezeu și de viață începător, a aflat odihnă picioarelor ei, răpită în lumea cea inteligibilă și în tărâmul cel fără de pată al moștenirii celei de sus sălășluindu-se”.

